

2021- 2025

Plan for Den kulturelle skolesekken

Saltdal Kommune

**Vedtatt av Saltdal kommunestyre 17. desember 2020
(sak 123/20)**

Dagens skolesekk

Den kulturelle skolesekken er en nasjonal satsing som skal bidra til at alle skoleelever i Norge får møte profesjonell kunst og kultur av alle slag.

Den kulturelle skolesekken er vedtatt av Stortinget, og er en permanent ordning som skal inngå som en del av skolens ordinære virksomhet.

Mandat for Den kulturelle skolesekken er fastsatt av Kulturdepartementet og Kunnskapsdepartementet i felleskap. Mandatet ble revidert i juni 2017.

Ordningen finansieres i hovedsak av spillemidler fra Norsk Tipping, og fordeles av Kulturdepartementet. I 2019 var summen 285 millioner kroner på landsbasis. I tillegg satser både fylkeskommuner, kommuner og kunst- og kulturinstitusjoner betydelige ressurser på Den kulturelle skolesekken.

Gjennom Nordland fylkeskommune tilbys skolene en rekke forestillinger gjennom skoleåret. I tillegg tildeles Saltdal kommune egne midler som brukes til lokale prosjekter i samarbeid med profesjonelle kunstnere i henhold til den lokale planen for Den kulturelle skolesekken.

Den kulturelle skolesekken (Dks) ble etablert i 2001, og i Saltdal kom arbeidet med Dks i gang i 2004.

Elever på besøk hos Nordland museum, Tema: Kvernstein og kvernsteinsbruddet i Saksenvik.

Stortingets bestemmelser og anbefalinger

Fra gjeldende Stortingsmelding ”*Kulturell skulesekk for framtida*” (2007-08) refereres følgende viktige punkter:

Mål for Den kulturelle skulesekken skal være:

1. Medvirke til at elever i skolen får et profesjonelt kunst- og kulturtilbud
2. Legge til rette for at elever i skolen lettere skal få tilgang til, gjøre seg kjent med og utvikle forståelse for kunst- og kulturuttrykk av alle slag
3. Medvirke til å utvikle en helhetlig innlemming av kunst- og kulturuttrykk i samspill med skolen sine læringsmål

Prinsipper

Varig ordning: Den kulturelle skulesekken skal være en varig ordning for elever i skolen.

For alle elever: Den kulturelle skulesekken skal favne om alle elevene i grunnskolen og den videregående opplæringen, uavhengig av hvilken skole de går på og hvilken økonomisk, sosial, etnisk og religiøs bakgrunn de har.

Høy kvalitet: Elevene skal møte profesjonelle kunst- og kulturtilbud med høy kunstnerisk kvalitet.

Kulturelt mangfold: Den kulturelle skulesekken skal omfatte ulike kunst- og kulturuttrykk med røtter i et mangfold av kulturer og fra ulike tidsperioder.

Bredde: Både musikk, scenekunst, visuell kunst, film, litteratur og kulturarv skal være representerte i Den kulturelle skulesekken. Det skal også være variasjon i formidlingsmåtene.

Regularitet: Elevene skal sikres et regelmessig tilbud på alle klassetrinn.

Samarbeid kultur – skole: Arbeidet med Den kulturelle skulesekken skal skje i et godt samarbeid mellom kultur- og opplæringssektoren på alle nivå. Det skal sikres god forankring og tid til planlegging i skolen.

Rollefordeling kultur – skole: Opplæringssektoren har ansvaret for å legge for- og etterarbeid pedagogisk til rette for elevene, mens kultursektoren har ansvaret for kulturinnholdet og for å informere om innholdet i god tid.

Lokal forankring og eierskap: Den kulturelle skulesekken må forankres lokalt, i den enkelte skolen, kommunen og fylkeskommunen. Dette sikrer lokal entusiasme og gir rom for mange lokale varianter, slik at alle kan kjenne eierskap til Den kulturelle skulesekken

Lokale mål

Saltdal kommune skal ha et godt skole- og kulturtilbud til alle barn og unge. Innenfor Den kulturelle skolesekken skal barn og unge få opplevelser knyttet til:

- egenaktivitet og opplæring innenfor de ulike kulturområder
- få praktiske erfaringer innen ulike håndverksteknikker
- presentasjon og formidling av sine egne kulturaktiviteter
- møte med kunst og kultur på høyt nivå
- møte med den lokale kulturarven, og gjennom dette få bli kjent med egen lokalhistorie og nærmiljø
- læring om skolens mangfold av kulturer og identiteter

Dks skal være med på å skape entusiasme i kulturbygda Saltdal, og bidra til å styrke den lokale tilhørigheten.

Elever på besøk på Gullbakkgården på Brenne.

Organisering

Den kulturelle skolesekken er organisert på tre nivå, - nasjonalt, regionalt og lokalt. I 2016 ble Kulturtanken etablert, for å ivareta den nasjonale ansvaret for Den kulturelle skolesekken (DKS). Kulturtanken er underlagt Kulturdepartementet, som i arbeidet med DKS samarbeider med Kunnskapsdepartementet. På regionalt nivå er det avdelingen for Kultur, miljø og folkehelse i Nordland fylkeskommune som har ansvaret.

Lokalt ledes arbeidet med Dks av en arbeidsgruppe som består av en Dks-kontakt fra hver skole og rektor i kulturskolen.

Kulturskolerektor har koordineringsansvaret, og er skoleeiers representant for Dks. Det er avsatt en ressurs til dette på ca.15 %.

Oppgaver som arbeidsgruppen i varetar:

- utforme de årlige, lokale prosjektene
- samarbeid med aktørene i de lokale- og regionale prosjektene
- ansvar for rapportering fra skolene og videre til fylket for gjennomførte prosjekter
- være bindeledd i samarbeidet mellom kultur og skole

Samarbeid

Saltdal har siden oppstart deltatt i det fylkeskommunale opplegget for skolesekken. Stortingsmelding nr. 8 (2007 -08) åpner for at kommunene kan ta hånd om skolesekken selv, men Saltdal ønsker å fortsette samarbeidet med Nordland fylkeskommune, og inngikk en samarbeidsavtale som trådte i kraft 1.august 2011. Avtalen regulerer gjensidige forpliktelser.

Tiltakene og produksjonene som fylkeskommunen tilbyr er av høy kvalitet, og fylkeskommunen bistår kommunen på en god måte.

Lokalt samarbeider arbeidsgruppen med biblioteket, Nordlandsmuseet, Saltdal kirke, Adde Zetterquist kunstgalleri, Nordland Nasjonalparksenter, Saltdal kulturskole og de enkelte kunstnere og ressurspersonene som engasjeres i prosjektene.

For å sikre god oppfølging av arbeidet med DKS er det ønskelig at koordinator og arbeidsgruppa har møter med skolenettverket minst en gang pr. skoleår.

Erfaringer

Siden oppstart med Dks lokalt i 2004 har det vært prøvd ut ulike måter å jobbe på, og erfaringene man sitter igjen med er i hovedsak positive.

Vi har:

- gode erfaringer med at elevene får møte ressurspersoner og kunstnere innenfor kunst og kultur
- vektlagt egenaktivitet hos elevene når profesjonelle kunstnere kommer inn i skolen
- sett glede over mestring hos elevene
- sett at prosjektene har tilført skolens personale kompetanse
- sett at elevene kan få kunnskaper som gjør dem bedre i stand til å prestere godt i andre fag på skolen
- styrket elevenes evne til kritisk refleksjon og selvstendige valg
- sett at elevene får innblikk i deler av kulturhistorien, kunsthistorien og dagens kultur- og kunstuttrykk
- sett at elevene har fått flere måter å uttrykke seg på
- gode erfaringer med «eleven som arrangør» der en elevgruppe er vertskap og sørger for at utøver og publikum har en så god opplevelse som mulig både før, under og etter et arrangement.

Utfordringer kan være:

- at det settes av nok tid til for og etterarbeid, slik at erfaringer og kunnskap elevene tilegner seg gjennom Den kulturelle skolesekken bedre knyttes opp mot fagplanene og målene i disse.
- å oppnå kontinuitet blant kunstnerne som engasjeres
- å få engasjert kunstnere til de ulike tiltakene innenfor den økonomiske rammen
- å sørge for faglig påfyll og- oppdatering til alle som jobber med Dks

Kulturskolens ansatte. Tema: «Folkemusikk fra Saltdal» på 2. trinn.

Prøveseiling i Rognanfjæra.

Tiltaksplan

Hovedtemaene i tiltaksplanen er obligatoriske for klassetrinnene. Disse er tett knyttet opp mot sentrale tema og læringsmål for hvert trinn i Fagfornyelsen (2020).

Arbeidsgruppen utformer de årlige, lokale prosjektene, og samme prosjekt tilbys alle elever på klassetrinnet. På denne måten søker man å sikre at alle elevene får sitt årlige Dks-prosjekt, og dermed erfaringer og opplevelser innen de ulike kunstuttrykkene.

Hovedtemaer:

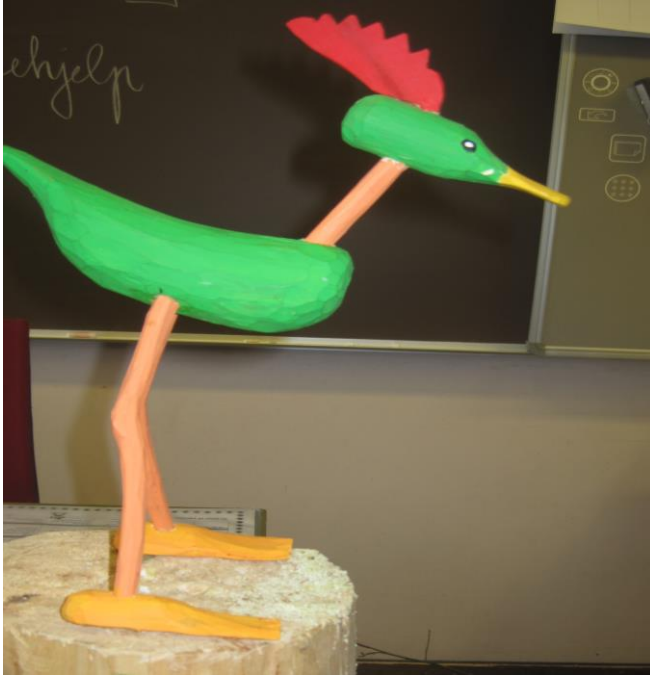
- Trinn 1 Visuell kunst
- Trinn 2 Musikk med utgangspunkt i folkemusikk fra Saltdal
- Trinn 3 Dans
- Trinn 4 Duodji (samisk kunsthåndverk)
- Trinn 5 Skulptur
- Trinn 6 Design og form med utgangspunkt i Saltdals båtbyggingstradisjoner
- Trinn 7 Litteratur (språklek)
- Trinn 8 Gjenbruk og redesign ved bruk av håndverksteknikker
- Trinn 9 Dans
- Trinn 10 Film, opplæring og deltakelse i kortfilmfestivalen” Filmfest Salten”

Tiltakene skal ta vare på både tradisjoner og demt som er i tida.

Innenfor disse temaene søker man å ta hensyn til kulturelt mangfold, kulturarv, samisk kunst og kultur og at elever med spesielle behov kan ta del i prosjektene.

Det forutsettes at det settes av tilstrekkelig tid til forarbeid, gjennomføring og etterarbeid på alle trinn.

I tillegg kommer de årlige produksjonene som fylkeskommunen sender ut på turne. Samarbeidsavtalen sier at alle elevene skal få 1 scenekunsttilbud og 1 til 2 konserttilbud hvert år, og at utvalgte klassetrinn får 2 – 3 tilbud innenfor kunstuttrykkene litteratur, visuell kunst eller film.

Prosjekt og tiltak knyttet til den lokale kulturarven

I følge samarbeidsavtale med Nordland fylkeskommune er kommunen selv ansvarlige for å lage prosjekt knyttet til den lokale kulturarven, og da gjerne i samarbeid med det lokale museet.

Noen prosjekt er lagt innenfor hovedtemaet for det enkelte klassetrinn, mens andre står mer selvstendige.

Listen over hvilke områder innen den lokale kulturarven som det må sikres at elevene møter i løpet av sine 10 år i grunnskolen er nok ikke fullstendig, men noen pilarer er festet; - folkemusikk fra Saltdal, båtbygging, kvernstein, krigshistorie, Blodveismuseet, og besøk i Adde Zetterquist Kunstgalleri.

Nordlandsmuseet:

7.trinn - Kvernstein

Tidlig i høstsemesteret omvisning i kvernsteinsbruddet i Saksenvik med orientering om kvernstein og bruddene i Saltdal, demonstrasjon og prøving av redskap og hogging av stein, med oppfølging i vårsemesteret på bygdetunet med demonstrasjon av redskap som benyttes utvinning av kvernstein og smiing av disse.

9.trinn- Blodveismuseet

I vårsemesteret omvisning i Blodveismuseet; - 2.verdenskrig i Saltdal.

Adde Zetterquist Kunstgalleri

1., 5. og 8.trinn besøker i vårsemesteret Adde Zetterquist Kunstgalleri med utgangspunkt i ulike tema for omvisningen, - henholdsvis billedkunst, det samiske og arkitektur.

Økonomi

Det er ikke gitt noen signaler om endringer i det årlige tilskuddet til de lokale prosjektene, og i 2020 fikk Saltdal 77.077 kr til de lokale egen initierte prosjektene, noe som er en reduksjon på over 9 % siden 2015. Dette skaper en del utfordringer sett på hvilke produksjoner som kan kjøres, også med tanke på at honorarene for utøverne og transport har økt. Det kan det søkes om skjønnsmidler til konkrete prosjekt.

Den kulturelle skolesekken kommer som et tillegg til skolens undervisning i de estetiske fag, og skolen må derfor ikke redusere egne utgifter og ressursbruk som et resultat av den statlige satsingen.

Kompetanse

Skoleeier må sørge for at lærerne er faglig oppdaterte i de estetiske fagene. På denne måten kan utbyttet av DKS økes. Det gis egne midler til kompetanseheving for lærere gjennom den nasjonale videreutdanningsstrategien initiert av kunnskapsdepartementet [«Kompetanse for kvalitet»](#).

For å opprettholde glød og nivå i lokalt arbeid med DKS er det viktig med inspirasjon og kompetanseheving. Dette kan blant annet hentes ved deltakelse på konferanser der DKS settes på dagsorden.

Evaluering og rapportering

- Dks- gruppa skal hver vår evaluere siste skoleårs prosjekt, og hvordan aktivitetene står i forhold til planen.
- Etter hvert lokalt prosjekt skal de involverte lærerne innen 14 dager gjøre en evaluering og rapportering som sendes til DKS-koordinatoren.
- Rapportene danner igjen noe av grunnlaget til den rapporteringen som kommunen årlig skal gi til fylkeskommunen om aktivitet og resultater av bruken av lokale DKS-midler.
- Rullering av plan for Den kulturelle skolesekken foretas hvert fjerde år.

Nyttige og interessante nettsteder:

denkulturelleskolesekken.no

kulturtanken.no

nfk.no

scene8.no

kultursekkeninordland.no

musikkpedagogikk.no

filmfestsalten.no

kulturskoleradet.no

musikkiskolen.no

periskop.no

kunstkultursenteret.no

Vær barmhjertig, Herre.
Vis en særlig omsorg for de mennesker som er så
logiske,
praktiske,
realistiske
at de forarges
når noen kan tro
at det finnes en liten blå hest...

Helder Camara

